

UDENRIGSMINISTERIET
Center for Europa og Nordamerika

EKN, sagsnr: 2017-12971
Den 5. juli 2017

Rådsmøde (udenrigsanliggender) den 17. juli 2017

SAMLENOTAT

1. EU's Globale Strategi.....	2
2. Nordkorea	4
3. Libyen.....	6

1. EU's Globale Strategi

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

På rådsmødet (udenrigsanliggender) den 17. juli 2017 ventes en drøftelse af prioriteterne for arbejdet med EU's Globale Strategi i det kommende halve år. Det er forventningen, at der fortsat vil være et stort fokus på arbejdet med sikkerhed og forsvar, men samtidig ventes det understreget, at de civile dele af sikkerheds- og forsvarspolitikken også prioriteres. Dertil ventes vigtigheden af terrorbekæmpelse, hybride trusler og cyber samt EU-NATO-samarbejde fremhævet. Endelig ventes også det videre arbejde med migration prioriteret.

2. Baggrund

Rådet (udenrigsanliggender) den 17. juli 2017 forventes at have en drøftelse af EU's Globale Strategi. Strategien blev budt velkommen af Det Europæiske Råd i juni 2016, der opfordrede udenrigsrepræsentanten til at føre arbejdet videre.

Udenrigsrepræsentanten præsenterede den første fremskridtsrapport om gennemførelsen af den Globale Strategi for Rådet (udenrigsanliggender) den 19. juni 2017. Fokus har i det første år især været på sikkerhed og forsvar, hvor man var nået længst. Der var endvidere fremskridt i arbejdet med at styrke modstandskraft i EU's østlige og sydlige nærområde, f.eks. i Ukraine, hvor EU's støtte til reformprocessen, herunder korruptionsbekæmpelse, forbedret offentlig administration og domstole samt støtte til civilsamfundet alle medvirker til at øge Ukraines modstandskraft. Derudover var der også fremskridt med at etablere en integreret tilgang til håndteringen af konflikter og kriser med henblik på at skabe øget sammenhæng i en indsats fra den første humanitære bistand til genopbygning efter en evt. konflikt. Endelig havde der i det første år også været fokus på at øge sammenhængen mellem de interne og eksterne politikker til gavn for bl.a. terrorbekæmpelse og bekæmpelse af organiseret kriminalitet samt på public diplomacy, dvs. den eksterne kommunikation af merværdien af EU's udenrigspolitik.

3. Formål og indhold

Der ventes en drøftelse af prioriteterne for arbejdet med EU's Globale Strategi i det kommende halve år. Rådet ventes i efteråret 2017 at vedtage rådskonklusioner, der prioriterer det videre arbejde med gennemførelsen af den Globale Strategi.

Det er forventningen, at der fortsat vil være et stort fokus på arbejdet med sikkerhed og forsvar, men samtidig ventes også en prioritering af de civile dele af sikkerheds- og forsvarspolitikken. Dertil ventes vigtigheden af terrorbekæmpelse, hybride trusler og cyber samt øget EU-NATO-samarbejde fremhævet. Endelig ventes også det videre arbejde med migration prioriteret.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vedtog en initiativ-betænkning den 13. april 2016. Betænkningen fokuserer på fire områder: 1) Forsvar af de europæiske borgeres stater, samfund og værdier; 2) stabilisering af EU's brede naboområde; 3) styrkelse af den multilaterale globale governance, og 4) engagement med EU, nationale parlamenter og de europæiske borgere.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant..

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Drøftelserne i sig selv forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet. De enkelte, kommende initiativer under implementeringsplanen vil blive vurderet, når de konkrete forslag foreligger. Danmark deltager som følge af forsvarsforbeholdet ikke i finansieringen af militære aktiviteter i EU-regi.

8. Høring

Sagen har ikke været i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes enighed om opbakning til den videre gennemførelse af strategien. En del lande lægger især vægt på den fortsatte styrkelse af den fælles forsvars- og sikkerhedspolitik, hvor Danmark ventes at stå uden for størstedelen af de nye initiativer pga. forsvarsforbeholdet.

10. Regeringens generelle holdning

Indholdet af EU's Globale Strategi er i tråd med danske prioriteter og mærkesager. F.eks. har strategien fokus på håndtering af udfordringerne mod Øst og Syd; imødegåelse af aktuelle udfordringer såsom migration og terrorisme gennem bl.a. bedre kobling af interne og eksterne politikker og håndtering af grundlæggende årsager til landes og samfunds sårbarheder, f.eks. manglende udvikling og sikkerhedstrusler; samtænkning af EU's eksterne instrumenter; fælles programmering; koblingen mellem udvikling og humanitær bistand, samt; implementering af verdensmålene. Der lægges generel vægt på, at også de dele af strategien, der ikke relaterer sig til det sikkerheds- og forsvarspolitiske samarbejde, gennemføres. Regeringen støtter derfor den overordnede implementering af strategien, herunder prioritering af de civile dele af sikkerheds- og forsvarspolitikken, EU-NATO-samarbejde, terrorbekæmpelse samt prioritering af migration. Danmark vil som følge af forsvarsforbeholdet ikke deltage i de elementer i en styrket sikkerheds- og forsvarspolitik, der har indvirkning på forsvarsområdet.

Der lægges generelt vægt på, at konkrete initiativer som følger af strategien finansieres via omprioriteringer inden for EU's budget.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forventningerne til strategiens indhold blev forelagt Folketingets Europaudvalg den 20. juni 2016 og den 7. oktober 2016 til orientering. Forventninger til den første fremskridtsrapport for gennemførelsen af den Globale Strategi blev forelagt Folketingets Europaudvalg den 14. juni 2017 til orientering.

2. Nordkorea

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

På rådsmødet (udenrigsanliggender) den 17. juli 2017 forventes der en drøftelse af de overordnede retningslinjer for EU's tilgang til Nordkorea. De eksisterende retningslinjer blev vedtaget i 2011. Siden da har EU i tillæg til FN's Sikkerhedsråds sanktioner indført egne sanktioner imod Nordkorea. Sanktionerne er indført som reaktion på Nordkoreas gentagne brud på FN's Sikkerhedsrådsresolutioner, som forbyder landet at fortsætte sine atomvåben- og ballistiske missilprogrammer. Der kommer evt. rådskonklusioner.

2. Baggrund

I 2003 gik Sydkorea, Nordkorea, USA, Kina, Japan og Rusland sammen i de såkaldte sekspartsforhandlinger om det nordkoreanske atomvåbenprogram. I en årrække blev der forhandlet – i sidste ende uden holdbare resultater – og Nordkorea trak sig endeligt fra sekspartsforhandlingerne i 2009. Kim Jong-Un har siden slutningen af 2011 været Nordkoreas ubestridte leder og følger officielt den to-sporede "Byungjin"-politik, som går ud på at udvikle kernevåben og økonomi på samme tid.

På trods af en række resolutioner fra FN's Sikkerhedsråd, der forbyder landet at fortsætte sine atomvåben- og ballistiske missilprogrammer, idet de udgør en trussel imod international fred og sikkerhed, har Nordkorea de seneste år accelereret programmerne. Alene i 2016 gennemførte Nordkorea således to atomprøvesprængninger og mere end 30 ballistiske missil-testaffyringer.

Som reaktion på en nordkoreansk atomprøvesprængning den 6. januar 2016 vedtog FN's Sikkerhedsråd den 2. marts 2016 resolution 2270, og som reaktion på en atomprøvesprængning den 9. september 2016 vedtog Sikkerhedsrådet den 30. november 2016 resolution 2321. Resolutionerne indebærer betydeligt skærpede sanktioner mod Nordkorea.

De overordnede retningslinjer for EU's Nordkorea-politik blev vedtaget i 2011, og de første drøftelser af en opdatering er netop gået i gang. De eksisterende retningslinjer foreskriver bl.a., at EU's tilgang til Nordkorea vil være baseret på et såkaldt "kritisk engagement" (critical engagement), der sigter på at fremme fred og stabilitet på den Koreanske Halvø. Som del af det kritiske engagement implementerer EU sanktioner og opfordrer andre til at gøre det samme for at opretholde presset på det nordkoreanske regime, ligesom EU opfordrer til dialog blandt de berørte parter og eventuelt kan yde støtte til internationale dialogmekanismer. Endelig vil EU opretholde egne forbindelser til Nordkorea og stå til rådighed for at levere monitoreret bistand i tilfælde af humanitære nødsituationer.

Siden vedtagelsen af de eksisterende retningslinjer har EU i tillæg til FN's sanktioner indført yderligere, egne sanktioner, herunder imod eksport af luksusvarer og visse tjenesteydelser til Nordkorea. Udover løbende at opfordre Nordkorea til at opgive alle masseødelæggelsesvåben-atomvåben og eksisterende atomvåben- og ballistiske missilprogrammer, har EU opfordret Nordkorea til at engagere sig i en troværdig og meningsfuld dialog med det internationale samfund.

På menneskerettighedsområdet har EU løbende kritiseret Nordkorea. EU har arbejdet for, at det internationale samfund opretholder opmærksomheden omkring Nordkoreas alvorlige menneskerettighedssituation, og at de ansvarlige for menneskerettighedskrænkelser vil kunne drages til ansvar.

3. Formål og indhold

Der forventes en bred drøftelse af EU's tilgang til Nordkorea. De eksisterende retningslinjer herfor blev vedtaget i 2011. Siden da har Nordkorea accelereret sine atomvåben- og ballistiske missilprogrammer, og EU har i tillæg til FN's sanktioner indført yderligere, egne sanktioner. I lyset heraf kan drøftelsen forventes at komme omkring såvel EU's overordnede sanktionspolitik over for Nordkorea som EU's mulige rolle i forhold til eventuelle internationale dialogmekanismer.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Danmarks samhandel med Nordkorea er stærkt begrænset.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være opbakning til, at EU fortsat har et kritisk engagement ift. Nordkorea.

10. Regeringens generelle holdning

Der bakkes fra dansk side op om, at EU fortsætter et kritisk engagement ift. Nordkorea, herunder gennem fortsat at implementere sanktioner og opfordre andre til at gøre det samme for at opretholde presset på det nordkoreanske regime samt at opretholde egne forbindelser til Nordkorea.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

3. Libyen

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Rådet (udenrigsanliggender) den 17. juli 2017 ventes at have en drøftelse af den politiske og sikkerhedsmæssige udvikling i Libyen. Der kan forventes vedtaget rådskonklusioner.

2. Baggrund

Den internationalt anerkendte samlingsregering i Tripoli med premierminister Serraj i spidsen har fortsat meget begrænset kontrol i Libyen og møder fortsat modstand fra bl.a. den magtfulde general Haftar, der med sine styrker kontrollerer store dele af det østlige Libyen, samt fra rivaliserende parter i Tripoli. I starten af maj lykkedes det imidlertid at facilitere et møde mellem Serraj og Haftar for første gang siden januar 2016. Det er positivt, at mødet overhovedet fandt sted. Imidlertid er det tvivlsomt, at det på den korte bane vil føre til mærkbare fremskridt i den politiske proces og bestræbelserne på at implementere den FN-medierede politiske aftale fra december 2015.

I sin seneste briefing af FN's Sikkerhedsråd den 7. juni 2017 understregede FN's særlige repræsentant for Libyen, Martin Kobler, at den politiske aftale trods kritik nyder stor opbakning både nationalt i Libyen og internationalt. Kobler fremhævede, at der arbejdes på en køreplan, der vil gøre det muligt at foretage mindre justeringer af den politiske aftale med henblik på at opnå den nødvendige opbakning. EU bakker op om, at den politiske aftale må udgøre rammen for en fredelig løsning på konflikten. FN's generalsekretær Guterres udpegede den 22. juni libaneseren Ghassan Salamé som afløser for Kobler.

Som opfølgning på rådsmødet (udenrigsanliggender) i februar 2017 tilsluttede EU sig Libyen-trojkaen bestående af FN, den Afrikanske Union og Den Arabiske Liga, som dermed blev udvidet til en kvartet. Med kvartetten ønsker man at styrke den internationale koordination med henblik på at opfordre til libysk enhed og fremme en politisk løsning på konflikten. Kvartetens andet møde blev afholdt den 23. maj i Bruxelles. Kvartet-medlemmerne understregede på mødet bl.a. vigtigheden af at sikre libysk ejerskab til fredsprocessen.

Den sikkerhedsmæssige situation i Libyen er fortsat skrøbelig med løbende voldelige konfrontationer mellem forskellige grupperinger i det sydlige Libyen. Situationen i Tripoli er ligeledes meget volatil med regelmæssige voldelige sammenstød.

De stigende migrationsstrømme langs den centrale Middelhavsroute fra hovedsageligt Libyen til Italien er fortsat i 2017. I de første seks måneder af 2017 er der ifølge de italienske myndigheder ankommet mere end 83.000 irregulære migranter til Italien – en stigning på knap 20 pct. i forhold til samme periode i 2016. Ifølge IOM har 2.011 personer mistet livet på ruten i perioden 1. januar til 21. juni 2017 – et fald på ca. 18 pct. sammenlignet med samme periode i 2016. Som reaktion på udviklingen vedtog EU's stats- og regeringschefer den 3. februar 2017 den såkaldte Malta-erklæring, hvori der skitseres en række prioritetsområder for EU's fremadrettede indsats. Følgende centrale elementer kan fremhæves; a) træning/støtte til den libyske kystvagt, b) støtte til

lokalsamfund i Libyen, c) forbedring af forhold for migranter i Libyen, d) støtte til IOM's arbejde med at facilitere frivillig tilbagevenden af migranter til deres oprindelseslande samt e) styrket grænseforvaltningskapacitet hos libyske myndigheder og nabolande.

3. Formål og indhold

Drøftelsen ventes at fokusere på den seneste politiske og sikkerhedsmæssige udvikling i Libyen samt evt. migrationsaspekter.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmål om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Drøftelsen af Libyen forventes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes fortsat opbakning blandt medlemslandene til FN's bestræbelser på at sikre implementering af den politiske aftale fra december 2015 samt støtte til FN's nye særlige repræsentant for Libyen. Der forventes ligeledes enighed om behovet for fortsat EU-støtte til samlingsregeringen i Libyen med sigte på at bidrage til fred og stabilitet i landet samt på et styrket migrations-samarbejde med henblik på at dæmme op for migrationsstrømmene, redde menneskeliv og bekæmpe menneskesmuglerne.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter til fulde FN's fortsatte bestræbelser på at fremme en politisk løsning og bidrage til stabilitet i Libyen. Regeringen bakker op om et stærkt EU-engagement i Libyen i samarbejde med relevante internationale og regionale partnere. Regeringen lægger vægt på en hurtig og effektiv gennemførelse af elementerne i Malta-erklæringen. Udenrigsministeren har netop godkendt en bevilling til UNDP Stabiliseringsfaciliteten i Libyen på 10 mio. DKK.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg den 31. marts 2017.